

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Татарстан

Исполнительный комитет Бавлинского муниципального района Республики Татарстан

МБОУ "Новочутинская ООШ"

РАССМОТРЕНО

ШМО учителей предметников

Гизатуллина Ч.Я.

Протокол №1 от «23» августа
2023 г.

СОГЛАСОВАНО

Заместитель по УР

Кагирова Л.И.

от «25» августа 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор
МБОУ «Новочутинская ООШ»

Закирова Л.М.

Приказ №50 от «31» августа
2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Родная литература (тат.)»

для обучающихся 1–4 классов

с.Новые Чути 2023-2024 учебный год

4 НЧЕ СЫЙНЫФТА ӘДӘБИ УКУ БУЕНЧА ТӨЗЕЛГӘН ЭШ ПРОГРАММАСЫНА АҢЛАТМА ЯЗУЫ

4 сыйныф өчен әдәби укудан эш программасы Татарстан Республикасы Мәгариф Министрлыгы тарафыннан расланган «Татар урта гомуми белем мәктәбенең башлангыч сыйныфлар укыту программасы» нигезендә төзелде. Элеге программа Казандагы "Мәгариф" нәшриятенең 2014 елда Р.Х.Ягъфәрова авторлыгында чыккан "Уку китабы" дәреслегенә нигезләнеп эшләнде.

ПРОГРАММАНЫҢ МАКСАТЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ:

1. Уку күнекмәләрен үстерү һәм камилләштерү.
2. Укуга, китапка кызыксыну, хөрмәт тәрбияләү.
3. Матур әдәбият, аның авторы, әсәрнең жанры, персонажы турында күзаллау булдыру.
4. Дәрес һәм бәйләнешле әйтмә һәм язма сөйләмгә өйрәтү.
5. Әдәби әсәрләр йогынтысында үз-үзеңне әдәпле тоту күнекмәләре булдыру.

IV СЫЙНЫФ УКУЧЫЛАРЫНЫҢ БЕЛЕМ-КҮНЕКМӨЛӨРЕНӘ ТАЛӘПЛӘР.

1. Уку техникасы.

Аңлап, йөгерек, сәнгатьле уку, уку тизлеге 1 минутка 90-95 сүздән ким булмаска тиеш. Аңлап һәм эчтән шома уку күнекмәләренә ия буллу. Дәрес, тиешле тон һәм интонацияне сайлап, сәнгатьле уку ярдәмендә текстның эчтәлеген төшендерә алу.

2. Әдәби текст белән эшләү.

- укылган кисәккә сайлап баш куя белергә;
- текстны мәгънәви яктан бәйлә кисәкләргә бүлә белергә;
- план төзи белегә;
- текстның эчтәлеге буенча сораулар куя белергә;
- укытучы ярдәмендә персонажга бәя бирә белергә;
- балалар тормышына якин әсәрләрне укытучы ярдәмендә дәвам итә белергә тиеш.

3. Әдәбият белемен өйрәнүгә әзерлек.

Хикәяләр, андагы вакыйгалар бирелеше. Персонажларның холкы, эш-гамәлләре.

Халык авыз ижаты. Аның төрләре турында алдагы сыйныфта өйрәнгәннәрне ныгыту.

Әдәп-әхлак темасына багышланган әсәрләрдән яхшы сыйфатларны сайлап ала белү.

4. Сөйләм үстерү.

Укучылар үзләштергән материалга нигезләнеп, иреккә сөйләшү – диалог оештыру.

Укучыларның яшь үзенчәлекләренә туры килерлек текстлар сайлау.

Текстлар белән эшләгәндә, укучылар тормышында очраган ситуацияләргә нигезләнеп, кызыклы сораулар бирү.

Ижади эшләргә өйрәтү - хикәя, әкиятләрне дәвам иттерү.

Әдәби текстның теле укучылар өчен төп материал ролен үти. Әдәби әсәрнең тел үрнәкләренә нигезләнү.

Бирелгән якинчы лексик-фразеологик минимумны үтәү.

Планлаштырылган нәтижэләр

- 1-4 нче сыйныфларны тәмамлаучының түбәндәге нәтижэләргә ирешүе планлаштырыла:
- алга таба белем алуа укуның әһәмиятен, максатын аңлау (китап уку тәҗрибәсенә ия булу, фактлар һәм фикерләр, дәлилләр, мәглүмат эзләү);
 - барлык төрдәге текстларны эчтәлекне аңлап барырлык тизлек белән уку;
 - алдан эзерләнәп, чәчмә әсәрләрне сәнгатле уку; шигырләрне яттан сөйләү;
 - уку максатына бәйләп, аның төрләрән сайлау: танышып чыгу өчен уку, жентекләп уку, карап чыгу, эзләнәп, сайлап уку;
 - укыганда, чәчмә әсәрләрне шигырләрден аера белү, чәчмә һәм шигъри әсәрләргә мисаллар китерү;
 - әдәби әсәрләрнең төрләрән аеру (хикәя, мәсәл, әкият, табышмак, мәкаль) һәм аларга мисаллар әйтү;
 - төрле типтагы текстларның эчтәлеген аңлап кабул итү, аларның үзенчәлекләрен ачыклап күрсәтү (әдәби, фәнни-популяр, уку белән бәйле, бөлешмә китаплар);
 - әдәби әсәрнең төп фикерен һәм геройларын билгеләү; әһәмиятле вакыйгаларны һәм аларның эзлеклелеген табу; текстка төп фикерне чагылдырылган исем кую, тексттан ачык күрсәтелгән информацияне табу; текстның эчтәлегенә буенча сораулар кую һәм шуларга тексттан дәлилләр китереп җавап бирү; контекстка нигезләнәп, сүзлекләр һәм бөлешмә әдәбият файдаланып, сүзләрнең мәгнәсен аңлату;
 - фәнни-популяр текстларда төп эчтәлекне билгеләү; шул эчтәлеккә бәйле исем кую; тиешле информацияне табу; текстның эчтәлегенә буенча сораулар кую һәм тексттан мисаллар китереп җавап бирү.
 - сурәт (образ) жанлы сөйләмдә, матур әдәбият әсәрләрендә; сурәтнең төрләре, төркемнәре, нәрсәне белдерүе;
 - халык авыз иҗатының үзенчәлекләре;
 - матур әдәбият һәм сәнгатьнең башка төрләре;
 - тел белән әдәбиятның бәйләнеше; тормыш яшәештәге рольләре, әһәмиятләре;
 - туган телнең кеше һәм халыклар язмышында тоткан урыны; телне өйрәнү, саклауның киләчәк өчен зарурлыгы;
 - укылган әсәрләр, авторлары, геройлары турында бәйләнешле, эзлекле итеп сөйли белү;
 - яттан белгән әсәрләрне сәнгатьле итеп сөйләү;
 - яраткан авторларны, әсәрләрне эзләп табып уку мөстәкыйльлегенә.

Шәхескә кагылышлы нәтижэләр:

- туган илгә мөхәббәт, ватанпәрвәрлек хисләре, туган телгә сакчыл караш тәрбияләү;
- милли үзәк формалаштыру;
- укуга карата теләк-омтылыш, җаваплы караш булдыру;
- әйләнә-тирә табигатькә дәрәҗәсез караш булдыру;
- кешеләр белән аралаша белү культурасы тәрбияләү;
- гаделлек, дәрәҗәсезлек, яхшылык, мәрхәмәтлелек һәм аларның киресен булган сыйфатларны тану, бәяләү;
- алган белем һәм осталыкны тормышта максатчан кулланырга өйрәнү.

Метапредмет нәтижэләр:

Танып-белү гамәлләре:

- әдәби әсәрне дәрәҗәсез аңлап уку һәм анализлау;
- дәрәҗәсез нәтижэләр чыгару, гомумиләштерү;
- сәбәп-нәтижә бәйләнеше булдыру;
- үз фикеренә исбатлы һәм яклы алырга күнектәрү;
- әсәр хакында дәрәҗәсез фикер йөртә алу.

Коммуникатив гамәлләр:

- иптәшенә тыңлый, ишетә белү, ишеткәннен үз фикере белән чагыштыру;
- нәтижәгә килгәнчә, төрле карашларны өйрәнү һәм дәрәҗәсез юлны сайлау;
- үз фикеренә телдән һәм язма формада башкаларга җиткерә белү;
- килеп чыккан проблемаларны уртага салып хәл итү;

- төркемнәргә берләшү, бер фикергә килә белү;
- өлкәннәр һәм яштәшләрәң белән продуктив уртақ гамәл оештыру;
- текст буенча сораулар бирә белү.

Регулятив гамәлләр:

- дәресең темасын, проблемасын, максатын мөстәкыйль таба белү;
- укыту проблемасын чишү;
- план буенча эшли белү;
- үз фикерләреңне мөстәкыйль дәлилләү;
- үзәнализ һәм үзбәя булдыру.

Предмет нәтижәләр:

- халық авыз ижаты әсәрләрен үзләштерү, аның матур әдәбият белән уртақ сыйфатларын һәм үзенчәлекләрен аера белү;
- әдәби әсәрнең әчтәлеген аңлау, төп фикерне таба белү;
- әсәрләрне ижтимагый һәм мәдәни тормыш күренешләре белән бәйләлектә аңлау;
- язучыларның тормыш һәм ижат юлларының мөһим фактларын истә калдыру;
- әдәбият теориясе буенча билгеле бер күләмдә теоритек белемгә ия булу;
- әсәрдә автор карашларын ачыклау һәм әсәргә карата үз фикереңне әйтә белү

УКУ КУРСЫНЫҢ ӘЧТӘЛЕГЕ 4нче сыйныф.

(34 сәгать)Туган якта жәй һәм көз. М.Гафури, И.Гази, Р.Миңнуллин, Г.Исхакий, Ә.Бикчәнтәева әсәрләре. – 2 сәг.

Татар халық авыз ижаты. Жырлар, Мәкальләр һәм әйтемнәр. Табышмақлар. Әкиятләр. Бәетләр. – 5сәг.

Мәшһүр татар язучылары һәм шагыйрьләре. Г.Тукай, М.Гафури. Ф.Әмирхан. К.Тинчурин. Ш.Камал. Г.Ибраһимов. Һ.Такташ. Х.Туфан. Ш.Маннур. М.Жәлил. С.Хәким, И.Гази. Ф.Хәсни. С.Хәким. Г.Бәширов. Ә.Еники. Н.Исәнбәт. А.Гыйләжәв. М.Әмир әсәрләре. – 13сәг.

Туган якта кыш һәм яз. Н.Думави. Г.Хәсәнов. Г.Камал. Г.Ибраһимов шигырь һәм хикәяләре. – 2сәг.

Тәржемә әсәрләр. Я.Гримм, В.Гримм. Х.К.Андерсен. А.С.Пушкин. Л.Н.Толстой. М.Горький. М.Твен. А.Экзюпери әкиятләре. – 3сәг.

Шигърият дәфтәре. Г.Утыз Имәни. Дәрдемәнд. Н.Думави. Р.Әхмәтжан. Ф.Кәрим. – 2сәг.

Язучылар – балаларга. Х.Вахит. К.Насыри. А.Алиш. Р.Хафизова. Ш.Галиев. Л.Ихсанова. Н.Дәүли. М.Юныс. Ф.Яруллин. Н.Фәттах. – 7сәг.

4 сыйныфта укыту Ягъфәрова Р.Х. Уку китабы: 4 нче сыйныф өчен дәрәслек: 2 кисәктә.- Казан:Мәгариф, 2014 буенча алып барыла.

План буенча атнага 1 сәгать исәбеннән 34 сәг.кә төзелде.

№	Бүлек	Сөгатыләр саны	
1.	Туган якта жэй һәм көз.	2	
2.	Татар халык авыз ижаты	5	
3.	Мәшһүр татар язучылары һәм шагыйрьләре.	13	
4.	Туган якта кыш һәм яз.	2	
5.	Тәржемә әсәрләр	3	
6.	Шигърият дәфтәре.	2	
7.	Язучылар – балаларга.	7	
	Барлығы	34	

Календарь- тематик план

№ п/п	<u>Дәрес темасы</u>	Сөг. Саны	Дәрес үткәрү вакыты		ЦОР
			План	Факт.	
	Туган якта жэй һәм көз.				
1	М.Гафури.Язык матери. Гафури М. Ана теле. Гази И.Жаворонок идущий вслед за солнцем. Гази И. Кояш артыннан киткән тургай. Миңнуллин Р. Жэйнең яшел аты. Ә. Бикчәнтәева. Көз. Осень.	1	6.09		
2	Г.Исхакый.Идел буеның көзләрендә.. Г.Исхаки.Осень на Волге.	1	13.09		
3	Народные песни.Загадки.Пословицы и поговорки. Жырлар. Табышмаклар. Мәкальләр һәм әйтемнәр.	1	20.09		https://resh.edu.ru/
4	Сказки.Три ума. Әкиятләр. Өч сорау.	1	27.09		
5	Гакылы хэйлә хикәяте.	1	04.10		
6	Тринадцать. Унөч.	1	11.10		
7	Каракош.	1	18.10		
	Знаменитые татарские писатели и поэты Мәшһүр татар язучылары һәм шагыйрьләре.				
8	Тукай Г.Из воспоминаний. Тукай Г. Исемдә калганнар	1	25.10		https://resh.edu.ru/
9	Тукай г.Родная деревня.Книга.Счастье.Мышь в молоке. Тукай Г. Китап. Туган авыл.	1	8.11		

	Тукай Г. Сөткә төшкән тычкан. Арыслан илә тычкан. Бәхет.				
10	Ф.Амирхан. Зухра на луна. Әмирхан Ф. Ай өстендәге Зөһрә кыз.	1	15.10		
11	К.Тинчурин. Встреча. Тинчурин К. Очрашу.	1	10.10		
12	Ш.Камал. Голос курая.Проверочная работа. Камал Ш. Курай тавышы. Беренче чиректә үтелгән эсәрләр буенча тикшерү эше.	1	22.10		
13	Г.Ибрагимов.Начало весны. Ибраһимов Г. Яз башы. Х.Такташ.Песня зимы. Такташ һ. Кыш жыры. Урман.	1	29.10		https://resh.edu.ru/
14	Х.Туфан У аждого свой язык. Туфан Х. һәркемнең үз иле...Илгә сәлам.	1	8.11		
	Маннур Ш. Өткәм-әнкәмнең теле.				
15	МДжалиль Юные друзья. Лес. Жәлил М. Кечкенә дуслар. Бакчачы. Жәлил М. Урман. Бер үгет.	1	15.11		https://resh.edu.ru/
16	И.азиТрясогузка. Гази И. Сиртмәкойрык.	1	22.11		
	ХусниФ.Нерассказанный рассказ. Хәсни Ф. Сөйләнмәгән хикәя.				
17	Хаким С.Тукаю..Дождь идет. Хәким С. Ява яңгыр, ихласланып ява... Тукайга.	1	29.11		
	Баширов Г.Весенний сабантуй Бәширов Г. Язгы сабан туйлары.				
18	ЕникиА.Красота. Еники Ә. Матурлык.	1	06.12		
	Исәнбәт Н. Хужа Насретдин.				
19	Гыйләжев А. Дүртгәү. ГилязовА. Четверо.	1	13.12		
	Әмир М. Жиргән теле.				
20	Сыйныфтан тыш уку. Тема: М.Жәлил ижаты. Внеклассное чтение.	1	20.12		https://resh.edu.ru/
	Туган якта кыш һәм яз.				
21	Думаи Н. Беренче кар. Хәсәнов Г. Декабрь. Хасанов Г.Декабрь.	1	27.12		
	Бүреләр, үгез һәм без				
	Камал Г. Масра авылында яз башы. Весна в деревне Масра.				

22	Ибраһимов Г. Шулай итеп, балыкка китмәкче булдык... Таким образом решили идти на рыбалку.	1	10.01		
	Туган якта кыш һәм яз бүлеген ныгыту Тест.				
	Тәржемә әсәрләр.				
23	Я.Гримм.В.Гримм.Красная шапочка. ГриммЯ., Гримм В. Кызыл калфак.	1	17.01		
	Андерсен Х. К. Патшаның яңа киеме. Андерсен Х. К.Новый наряд короля.				
24	Пушкин А.С. Балыкчы һәм балык турында әкият. ПушкинА.С. Сказка о рыбаке и рыбке.	1	24.01		
	Толстой Л.Н. Балачак. Толстой ЛН.Детство.				
25	Твен М. Том Сойер мажаралары. Әсәрне анализлау. М.Твен.Приключения \Тома Сойера.	1	31..01		
	Экзюпери А. Нәни принц. Экзюпери.Маленький принц.				https://resh.edu.ru/
	Тәржемә әсәрләр бүлеген кабатлау Тест.				
	Шигърият дәфтәре.				
26	Утыз Имәнии Г. Заманга иярү турында.	1	7.02		
	Дәрдемәнд. Ачылды, кар эреп, таулар, тугайлар... Түктә кояш нурларын алтын-сары...				
	Думаи Н. Жәйге айлы төн. Лунная ночь.				
27	Кәрим Ф. Гармун турында. Карим ФПро гармун	1	14.02		
	Әхмәтжан Р. Тургай жыры. Р. Ахметжан.Песня жаворонка				
	Шигърият дәфтәре бүлекгән ныгыту.				
	Язучылар – балаларга.				
28	Насыйри К. Әбүгалисина. КНасыйри .Абугалисина.	1	21.02		
	Насыйри К. Әбүгалисина тулысы белән уку.				
29	А.Алиш. Болтливая утка. Алиш А. Сертотмас үрдәк. Класстан тыш уку.А.Алиш хикәяләре	1	28.02		https://resh.edu.ru/
	Хафизова Р. Киек каз юлы. Млечный путь.				

30	ГалиепШ Самое первое слово. Галиев Ш. Иң беренче сүз. Карандаш төпчегенең ак кәгазь белән хушлашуы.	1	6.03		
	Галиев Ш. Сүзләр иленә сәяхәт. Ялкау .Лентяй.		13.03		
	Без – Тукай оныклары. Рәхмәтләр хакында.		20.03		
31	Ихсанова Л. Жир астында жиде көн Семь дней под землёй.	1	03.04		
32	Дәүли Н. Каракай – йорт эте. Каракай- домашнее животное.	1	10.04		
	Юныс М. Жиде могжиза. Юныс.Семь чудес.		17.04 24.04		
33	Үткәннәрне кабатлау. Еллык йомгаклау тесты. Итоговый тест.	1	15.05		
	Мисыр пирамидалары. Пирамиды Египта.	1	08.05.		https://resh.edu.ru/
34	Фәнис Яруллин. Туган ягы кирәк кешегә. Тугры дус. Рәхәт тә соң! Ф.Яруллин.Каждому нужна родная сторона.		22.05		
	Семинар “Минем яраткан язучым”				

**УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО
ПРОЦЕССА
ОБЯЗАТЕЛЬНЫЕ УЧЕБНЫЕ МАТЕРИАЛЫ ДЛЯ УЧЕНИКА**

Уку китабы (в 2 частях), 4класс ;Р.Х.Ягъфарова,Татарстан китап нәшрияты

ЦИФРОВЫЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ РЕСУРСЫ И РЕСУРСЫ СЕТИ

ИНТЕРНЕТ

<https://myschool.edu.ru/>

<https://resh.edu.ru/>

<https://lesson.edu.ru/>